

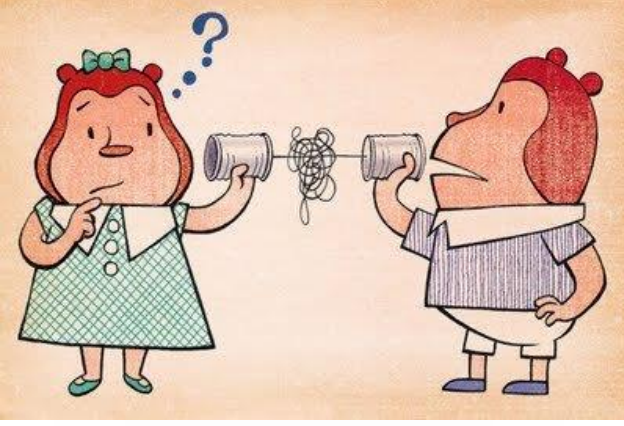

anaokulu • ilkokul • ortaokul • lise

KASIM 2018

ÇOCUKLAR NE SÖYLER, AİLELER NE ANLAR?

Ebeveynlerin en çok şikâyet ettiği konulardan biri çocuğuyla iletişim kuramamak ve sürekli çatışma yaşamaktır. Özellikle ergenlik döneminde iletişim kurabilmek daha da zorlaşmaktadır. Bazen kuşak farklılığı, bazen çocukların gelişim dönemi özelliklerini bilmemek ve bu dönemin olası krizlerine hazır olmamak aile ve çocuk arasında konuşmada iki tarafın da farklı mesaj almasına neden olabiliyor. Çocuklar ve dünya değiştikçe, geliştikçe ihtiyaçlar ve çatışmalar her dönem değişir. Bazen bebeğinin ağlamasının ses tonundan bile uykusunun geldiğini, acıkıp acıkmadığını kısacası neye ihtiyacı olduğunu anlayabilen ebeveyn, çocuk büyüdükçe lisan devreye girse bile çocuğunu anlayamadığından yakınır. Bu oldukça normal bir durumdur. Çünkü çocuğunuzun kişiliği, beyin yapısı, düşünce biçimi süregelen bir durumdur ve bu gelişmeler ve değişimler zaman zaman yaşına özgü krizler oluşturabilir.

Nasıl ki bebeğiniz ek besine geçtiğinde o dönem hangi gıdaya ihtiyacı var araştırıyorsak, büyüdüğünde de onun gelişim özelliklerini bilmeli, hangi duyguya ihtiyacı var bilmeliyiz. Bilmediğimiz takdirde ne yazık ki farklı lisanları konuşur ve çocukta anlaşılmadığı hissini pekiştirebiliriz.

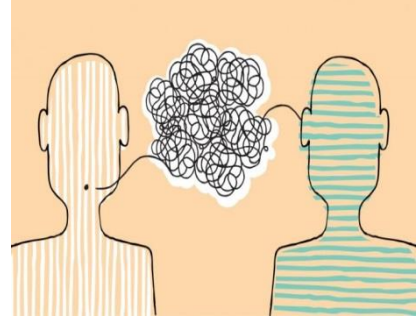
İLETİŞİM ENGELLERİ

- **Emir Vermek, Gözdağı vermek**

Bir daha kavga okulda kavga ettiğini duyarsam...

Burada iletişiminiz anında kopar, bir daha kavga

etmeyeceği konusunda söz alabilirsiniz. Ancak beklenmeyen, istedik olmayan her davranışta mutlaka çocukların bir ihtiyacı bulunur. Örneğin okulunda zorbalığa maruz kalmış olabilir. Bu iletişim engelinde çocuğunuzun ihtiyacını gözden kaçırabilir ve davranışın tersini yapmasına neden olabilirsiniz.

- **Öğüt verme**

Ben olsaydım şöyle yapardım...

Bu çocuğa kendi sorununu çözemeyeceği mesajına verir. Burada sorun çocuğa aittir. Emin olun bu durumu ona nasıl çözebileceğini sorduğunuzda onlardan oldukça yaratıcı ve yapıcı çözümler duyabilirsiniz.

- **Soru yağmuruna tutmak, sınamak**

Sen ne dedin? Neden arkadaşına vurdun? Öğretmenine söyledin mi?

Bu tarz sorularla çocuğu çapraz sorgulamaya almak, sınamak yalana neden olabilir. Korku veya kaygıya neden olabilir. Aynı zamanda sizin endişelerinize cevap vermeye çalışan çocuk kendi sorunun gözden kaçırabilir.

- **Yorum yapmak, tanı koymak**

Dikkat çekmek için böyle davranıyorsun.

Burada çocuğunuz kapana kısılmış hissedebilir. Eğer yorumunuz doğru ise kendisini savunmasız hissedebilir. Çocuğunuz burada açıklamadan çok anlaşılmaq istiyor. Bu yaklaşım onu duygularından uzaklaştırıp iletişimizi engelleyebilir.

- **Avutmak, teselli etmek**

Kendini bu kadar çok üzmen için bir neden yok. Kendini bu kadar yıpratma.

Çocuk bu mesajı kendimi kötü hissetmem normal değil şeklinde algılayabilir. Ya da herhangi bir hatası varsa bu hatasını normalleştirebilir.

- **Karşılaştırmak**

Bak kardeşin ne güzel ders çalışıyor.

Bu dönemde benlik saygısı gelişimi oldukça önemlidir. Bu tarz mesajlar benlik saygılarının azalmasına neden olur. Aynı zamanda karşılaştırılan kişiden uzaklaşmasına neden olur.

- **Ahlak dersi vermek**

Anne ile bu şekilde konuşulur mu? Ne saygısız çocuksun sen!

Bu tarz bir yaklaşım çocukta mecburiyet veya suçluluk duygusu uyandır. Onun değerlerine önem verilmediğini hisseder.

Bazen aileler olarak, çocuklarımızla yeterince konuştuğumuzu ancak onları anlayamadığımızdan yakınırız. İşte yukarıda bahsedilen iletişim engelleri lisanın bazen yeterli olmadığını, eksik olduğunu bizlere gösteriyor. Bazen sadece dinlemek ve onu dinlediğimizi göstermek çocuklar için yeterli olabiliyor. Yukarıda verilen örnekler aslında yetişkin hayatımızda da sıklıkla kullandığımız, anlamaktan çok iletişime set koyduğumuz hatalar. Bunların farkına varmak ve miktarını azaltmak çocuklarımızla olan iletişimize oldukça faydalı olacaktır.

Kaynak ve Alıntılar:

Yavuzer, H. (1994). Çocuk Psikolojisi. İstanbul: Remzi Kitabevi. Doğan, Y.

(2007). "İlköğretim Çağındaki 10-14 Yaş Gurubu Öğrencilerinin Gelişim

Özellikleri", Uludağ Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi.

Kaya, A. (2011). Kişilerarası İlişkiler ve Etkili İletişim, Pegem Akademi, Ankara.

Sayı:13 Konuya İlişkin Kitap Önerileri:

